

Nota voor Gedeputeerde Staten

Plattelandsontwikkeling

Onderwerp	SOK Regionaal Landschap de Maasduinen
Documentnummer	DOC-00715341
Datum	31 oktober 2024

0. Samenvatting

Een groot aantal partijen, waaronder de provincie Limburg, werken via het zogenaamde Overlegorgaan Nationaal Park De Maasduinen al jaren samen om van het Nationaal Park De Maasduinen een samenhangend en leefbare landschappelijke eenheid te maken. In verband met de beoogde transitie van het Nationaal Park De Maasduinen naar een Nationaal Park Nieuwe Stijl (op basis van de door Rijk en provincies vastgestelde Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030), is vanuit de betrokken partijen de behoefte ontstaan om de samenwerking van een duidelijke structuur te voorzien en om de samenwerking te formaliseren via het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst (SOK).

De bedoeling daarbij is, dat:

- a) de kaderstelling en controle plaatsvindt in het Overlegorgaan, en;
- b) de uitvoering van de transitie plaatsvindt door de Stichting Nationaal Park de Maasduinen. De Stichting zal in dat verband ook de begunstigde worden van de (eventuele) subsidiegelden die voor de voormelde transitie ter beschikking worden gesteld. Kaderstelling en controle vs. uitvoering en financiën worden zodoende losgekoppeld.

De samenwerking heeft tot doel om de landschappelijke eenheid De Maasduinen te transformeren naar een Regionaal Landschap de Maasduinen, met het bestaande Nationale Park als Natuurkern. Een en ander op de wijze zoals dat is voorzien in het Beheer, Inrichtings- en Ontwikkelingsplan (BIO-plan, zie bijlage 6) en in lijn is met het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030. De begrenzing van het bestaande Nationaal Park wordt niet gewijzigd.

De provincie Limburg wordt gevraagd deze SOK te tekenen en wordt daarmee adviserend lid in het (bestuurlijk) Overlegorgaan.

De partijen die mede gevraagd worden te ondertekenen zijn: gemeenten Bergen, Gennep en Venlo, Stichting Het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer, Coöperatie Particuliere Grondeigenaren Maasduinen, IVN, LLTB, Waterschap Limburg, Natuurhistorisch Genootschap, De Marke stichting, Stichting Overlegorgaan Nationaal Park de Maasduinen.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

- In te stemmen met het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst 'Regionaal Landschap de Maasduinen' (Bijlage 1).
- Portefeuillehouder, de heer L. Faassen, door de CdK te laten machtigen om de voorliggende samenwerkingsovereenkomst namens de Provincie Limburg te ondertekenen (Bijlage 4).
- Instemmen met inhoud, ondertekening en verzending van bijgevoegde GS-brief (Bijlage 5) aan Stichting Overlegorgaan Nationaal Park de Maasduinen.
- Te besluiten deze GS-Nota actief openbaar te maken.

2. Toelichting

Een groot aantal partijen, waaronder de provincie Limburg, werken via het zogenaamde Overlegorgaan Nationaal Park De Maasduinen al jaren samen om van het Nationaal Park De Maasduinen een samenhangend en leefbare landschappelijke eenheid te maken. In verband met de beoogde transitie van het Nationaal Park De Maasduinen naar een Nationaal Park Nieuwe Stijl (op basis van de door Rijk en provincies vastgestelde Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030), is vanuit de partijen de behoefte ontstaan om de samenwerking van een duidelijke structuur te voorzien en om de samenwerking te formaliseren via het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst (SOK).

De bedoeling daarbij is, dat:

- a) de kaderstelling en controle plaatsvindt in het Overlegorgaan, en;
- b) de uitvoering van de transitie plaatsvindt door de Stichting Nationaal Park de Maasduinen. De Stichting zal in dat verband ook de begunstigde worden van de subsidiegelden die voor de voormelde transitie ter beschikking worden gesteld. Kaderstelling en controle vs. uitvoering en financiën worden zodoende losgekoppeld.

De samenwerking heeft tot doel om de landschappelijke eenheid De Maasduinen te transformeren naar een Regionaal Landschap, met het bestaande nationale park als Natuurkern. Een en ander op de wijze zoals dat is voorzien in het Beheer, Inrichtings- en Ontwikkelingsplan (BIO-plan, zie bijlage 6) en in lijn is met het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030. De begrenzing van het bestaande Nationaal Park wordt niet gewijzigd.

De ambities en opgaven uit het BIO-plan zien concreet op het versterken en ondersteunen van:

- a. de landschapsecologische diversiteit en samenhang;
- b. recreatief medegebruik van natuur- en landschapsbeleving;
- c. voorlichting en educatie;
- d. wetenschappelijk onderzoek, en;
- e. de ruimtelijke en maatschappelijke inbedding van het Regionaal Landschap.

De provincie Limburg wordt gevraagd deze SOK te tekenen en wordt daarmee adviserend lid in het (bestuurlijk) Overlegorgaan.

De partijen die mede gevraagd worden te ondertekenen zijn: gemeenten Bergen, Gennep en Venlo, Stichting Het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer, Coöperatie Particuliere Grondeigenaren Maasduinen, IVN, LLTB, Waterschap Limburg, Natuurhistorisch Genootschap, De Marke stichting, Stichting Overlegorgaan Nationaal Park de Maasduinen.

Ter informatie is een toelichtende memo over de SOK bijgevoegd (bijlage 2).

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Voor zover van toepassing zijn de bestuurlijke aandachtspunten meegenomen onder de juridische aspecten ad.6.

4. Lobby – aspecten

Niet van toepassing

5. Relatie met Programmabegroting

De genoemde activiteiten vallen onder programma 1 Perspectief voor het landelijk gebied en product 1.1.3 Landschap.

6. Juridische aspecten

Middels ondertekening van voorliggende samenwerkingsovereenkomst committeert de Provincie Limburg zich aan de afspraken zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. De samenwerking heeft tot doel om de landschappelijke eenheid De Maasduinen te transformeren naar een Regionaal Landschap, met het bestaande nationale park als Natuurkern. Een en ander op de wijze zoals dat is voorzien in het BIO-plan (bijlage 6). Voornoemde doelstelling betreft een inspanningsverplichting voor de deelnemende partijen, met dien verstande dat de realisatie van de opgenomen ambities en opgaven de bestuurlijke autonomie en de uitoefening van publiekrechtelijke bevoegdheden van de ondertekenende partijen onverlet laat. De looptijd van voorliggende samenwerkingsovereenkomst is gekoppeld aan het realiseren van het doel van de samenwerking en eindigt daarmee op 1 januari 2039, met dien verstande dat deze eerder eindigt indien en zodra het Overlegorgaan heeft besloten dat het beoogde resultaat is bereikt. Tussentijdse opzegging van deze samenwerkingsovereenkomst is mogelijk, met inachtneming van een opzegtermijn van één (1) jaar.

In eerste instantie was het de bedoeling dat de Provincie als volwaardig lid zou toetreden tot het Overlegorgaan en daarmee ook stemrecht zou verkrijgen. Vanuit AJZ is geadviseerd om als raadgevend lid (zonder stemrecht) deel te nemen aan het Overlegorgaan in verband met het risico dat door deelname aan het Overlegorgaan de Stichting voor de Provincie kwalificeert als verbonden partij. Het Overlegorgaan heeft immers vergaande bevoegdheden, rollen, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van (het bestuur van) de Stichting. Wel is het beleidsinhoudelijk vanwege de belangen op het gebied van samenwerking, netwerk, afstemming, relevant om te weten wat er speelt in de regio en vanwege de samenhang met de gebiedsuitwerkingen in het kader van wettelijke opgaven in het landelijk gebied van belang om deel uit te maken van het Overlegorgaan.

Middels ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst neemt de Provincie als raadgevend lid (zonder stemrecht) deel aan het Overlegorgaan.

Van belang is wel dat de Provincie zich in de praktijk bewust is van haar 'beperkte' raadgevende rol tijdens vergaderingen van het Overlegorgaan. Dit om te voorkomen dat toch een 'bestuurlijk belang' zou kunnen ontstaan c.q. mocht blijken (uit gespreksverslagen, notulen etc.) dat de rol van de Provincie in de praktijk op andere wijze wordt ingevuld. Relevant is daarom dat steeds kritisch wordt gekeken naar een juiste vastlegging van vergaderingen in notulen en/of gespreksverslagen. Het wel of niet kwalificeren als verbonden partij is namelijk niet 'zwart-wit' en geschiedt in de praktijk vaak in een glijdende schaal, daarom adviseert AJZ de afgevaardigde namens de Provincie Limburg om in de vergaderingen sec de raadgevende rol aan te houden, zodat het niet achteraf blijkt dat door deelname aan het Overlegorgaan de Stichting voor de Provincie kwalificeert als verbonden partij. Op basis van artikel 158 Provinciewet dienen GS namelijk vóór het aangaan van een verbonden partij, PS in staat te stellen om hierover wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Pas nadat deze stap is doorlopen, kunnen GS een definitief besluit tot deelneming nemen. Het risico bestaat dus dat als de Provincie in de praktijk haar rol (te) verdergaand invult, voornoemde stappen waaronder wensen en bedenkingen PS worden overgeslagen en de Provincie onbedoeld een verbonden partij is aangegaan.

Aan het Compliance-team is de vraag voorgelegd of de 'Stichting Overlegorgaan Nationaal Park de Maasduinen' kwalificeert als verbonden partij. In het kader van de BBV is sprake van een verbonden partij als de Provincie in de betreffende privaatrechtelijke organisatie een bestuurlijk én financieel belang heeft. Bestuurlijk belang is gedefinieerd als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht;

In dit geval is volgens het Compliance Team (nog) geen sprake van een verbonden partij omdat aan minimaal 1 van de 2 voorwaarden niet wordt voldaan. De Provincie heeft als adviserend/raadgevend lid binnen het Overlegorgaan in formele zin immers géén stemrecht en (dus ook) geen invloed op de benoeming/samenstelling van het bestuur (artikel 3 SOK). Van een bestuurlijk belang is dus geen sprake. Het Compliance Team onderkent wel het door AJZ in voorgaande alinea gesignaleerde risico.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

Niet van toepassing

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

In de Nationale Parken is de afgelopen jaren hard gewerkt aan het transitieproces en middels een subsidie ad. € 133.000,00 voor 2022 en 2023 als cofinanciering bovenop op de Rijkssubsidie heeft de Provincie ook geïnvesteerd in het transitieproces van Nationaal Park De Meinweg (DOC-00223435 2021/3602_008). Voor 2024 heeft de Provincie een incidentele subsidie verleend ad. € 100.000,- (DOC-00675628 202410307 -006) ter overbrugging van een langere periode van onzekerheid over de voortzetting van de Rijksfinanciering. Inmiddels heeft LVVN voor de Nederlandse Nationale parken voor de periode 2024-2030 € 5,0 mln. per jaar extra gereserveerd, bovenop de reeds beschikbare € 1,3 mln. De huidige subsidieregeling van het Rijk loopt tot en met 31 maart 2025. De inzet van LVVN is om aansluitend daarop de parken te financieren via een Doeluitkering (DU) die loopt via de provincies. Verwacht wordt een Rijksbijdrage van jaarlijks ca. €200.000,- per Nationaal Park op basis van 50% cofinanciering door de regio.

De Staatssecretaris van LVVN zal Gedeputeerde Staten (GS) binnenkort berichten over het voornemen een DU in te zetten t.b.v. de ondersteuning van de nationale parken conform de doelen van het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030. Vragen hierover en zaken rond cofinanciering zullen te zijner tijd aan uw College ter goedkeuring c.q. besluitvorming worden voorgelegd. Uit voorliggende samenwerkingsovereenkomst vloeien geen financiële verplichtingen voort.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing

10. Arbeidsmarktbeleid

Uitvoering van de transitie van het Nationaal Park wordt gecoördineerd door de werkorganisatie van de Stichting Nationaal Park de Maasduinen. Het toekomstig aantal personeelsleden hiervan is nog niet bekend en mede afhankelijk van (eventuele) toekomstige financiering door Rijk, provincie en regio.

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

De doelstellingen en opgaven van het Nationaal Park/ Regionaal Landschap De Maasduinen, met veelal het BIO plan als basis, raken verschillende Europese richtlijnen en programma's waaronder ook de Europese instandhoudingsdoelstellingen, biodiversiteitsdoelstellingen en Kaderrichtlijn Water. Kijkend naar de programma's vanuit Provincie Limburg sluiten de doelstellingen, ook aan bij een aantal programma's zoals de vernieuwde aanpak van het Limburgs Programma Landelijk gebied, Provinciale bossenstrategie Limburg, Programma Landschap, Natuurprogramma en de Limburgse aanpak Bossen. De uitvoering van het BIO plan zal daarom ook effect hebben op de CO₂ en stikstof emissies en op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur in De Maasduinen e.o.

12. Digitalisering & data governance

Voor de SOK is dit niet van toepassing. De uitwerkingen in het Nationaal Park/ regionaal landschap worden, waar het de provinciale doelen raakt, meegenomen in de (voorziene) monitoring i.k.v. het Beleidskader perspectief voor het landelijk gebied.

13. Formatieve aspecten

De benodigde ambtelijke inzet past binnen de beschikbare formatie van het cluster Plattelandsontwikkeling.

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

Afstemming heeft plaatsgevonden met de clusters Algehele juridische zaken en Financiën.

15. Voorstel:

1. In te stemmen met het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst 'Regionaal Landschap de Maasduinen' (Bijlage 1).
2. Portefeuillehouder, de heer L. Faassen, door de Commissaris van de Koning te laten machtigen om de voorliggende samenwerkingsovereenkomst namens de Provincie Limburg te ondertekenen (Bijlage 4).
3. Instemmen met inhoud, ondertekening en verzending van bijgevoegde GS-brief (Bijlage 5) aan Stichting Overlegorgaan Nationaal Park de Maasduinen.
4. Te besluiten deze GS-nota actief openbaar te maken.